

WIARUS POLSKI.

Nr. 143.

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę wraz z bezpłatnym dodatkiem sobotnim. Przedpł. kwart. w ekspedycji 1 m. 25 f., na pocztę 1 m. 50 f., z odnośzeniem do domu przez listowego 1 markę 75 fen.

MÓDL SIĘ I PRACUJ!

Za ogłoszenia płaci się od wiersza pe-tytowego 15 fen., od reklamy 40 fen. prenumerando. Przekład na język polski bezpłatny. Listy do Redakcyi należy frankować. Rękopisów się nie zwraca.

Rok I.

Dziś: Synezyusza m.
Jutro: Łucyi p.

Bochum, sobota, 12 grudnia 1891.

Słońca wschód: godz. 7 min. 55
Słońca zachód: godz. 3 min. 52

REDAKCJA, EKSPEDYCJA i DRUKARNIA „WIARUSA POLSKIEGO“ znajduje się przy Maltheserstrasse 17a na dole.

„Wiarus Polski“ zapisany jest w cenniku pocztowym, (Zeitungs-Preisliste) strona 323, nr. 97.

Towarzystwa.

IV.

Ważną więc jest rzeczą dla Towarzystwa, aby prezes był znacnym człowiekiem, łagodnym, zgrabnym, stałym, poważnym i wymownym mężem. Rozum zdrowy może zastąpić w danym razie naukę — zwłaszcza gdy na obczyźnie uczonych ludzi nie wiele mamy, a ci co są, albo nie chcą, albo nie mogą się Towarzystwami zajmować. Lecz jak ważny jest urząd prezesa, tak nie mniej ważnym jest urząd kasyera, który rzadzi materialną stroną Towarzystwa. Kasyerzy powinni być rzetelni ludzie, ludzie posiadający jakąś własność, co swym majątkiem odpowiadają za kasę Towarzystwa. Przeniewierstwa podkopują zaufanie do Towarzystwa. Kasyer więc ma kasę pod sobą, a nie prezes, lecz nie wolno mu bez zezwolenia prezesa mniejsze, a bez zezwolenia całego Towarzystwa większe sumy dobrowolnie rozporządzać. Na wszelkie wydatki powinien mieć kwity, a rewizorowie powinni co najmniej cztery razy do roku stan kasy rewidować. Są w kasie znaczniejsze sumy, powinny być oddane do kasy oszczędności albo wypożyczone na pewną hipotekę. Nigdy nie powinno Towarzystwo pożyczyc ludziom, co nie posiadają, bo znana rzecz, że sprawiedliwości i rzetelności za naszych czasów mało. W kasie powinno tyle tylko pozostać, ile na bieżące wydatki potrzeba — mniej, jeżeli nie ma kasy chorych, więcej, gdzie Towarzystwo posiada taką. Książka kasy oszczędności powinna być w przechowywaniu u kasyera, a dla pewności lepiej jeszcze u miejscowego ks. Proboszcza. Bez podpisu prezesa odnośnie Towarzystwa nie wolno kasyerowi ani pieniędzy pożyczyc, ani ścigać. — Gdy tak się Towarzystwa urządzają, to z pewnością kasa — o ile to być może — będzie zawsze pewna.

Ważna też rzecz dla Towarzystwa jest biblioteka i dobre gazety. Skoro więc Towarzystwo zakupi sobie chorągiew, powinno się starać o książki treści religijnej, moralnej, naukowej, historycznej. Dobra książka jest najlepszym przyjacielem człowieka. Czytając dobre książki, człowiek się kształci, uczy i może też drugim coś opowiedzieć i ich pouczyć. Ten co nie czyta, jest i będzie nieukiem, a w poważnym Towarzystwie jak piąte koło przy wozie. Nie mniej jak książka, są też potrzebne dobre gazety. Towarzystwo, o ile środki starczą, powinno więcej czytać gazet, które przy każdym posiedzeniu powinny leżeć na stole. Nie wolno członkom zabierać gazet Towarzystwa ze sobą do domu — chyba że wszyscy je przeczytali, albo nikt już ich czytać nie chce. Towarzystwo powinno tylko czytać gazety poważne, a nie krzykackie, które mało przynoszą wiadomości, nauki, lecz ciągle i bez celu kłótnie, szczucia i wyzywania. Podejrzanej to wartości gazeta, która żyje tylko z nienawiści, odgrywa rolę wszechmądrzej i wszystkich przeciwników błotem obrzuca. Katolickie gazety niemieckie się nie kłócą, to i polskie nie powinny, bo „in dubiis libertas, in omnibus caritas“, w rzeczach wątpliwych powinna być wolność, a we wszystkim miłość. Gazety, co nie tchną pokojem i miłością, wyprośmy za drzwi. (C. d. n.)

Nowiny ze świata politycznego.

Parlament niemiecki rozprawiał wczoraj o zawartych ugodach, czyli traktatach handlowych między Niemcami a Austrią, Włochami, Szwajcaryą i Belgią. Kanclerz Caprivi powiedział mowę wstępną, a że on nie ma żadnych tajemnic, jak dawniej Bismarck, więc rozprawy były jawne i większość sejmu oświadczyła się za przyjęciem traktatów. Rząd zmniejszył cło od produktów pochodzących z Austrii, Włoch, Szwajcaryi i Belgii a te kraje zniżyły cło od produktów niemieckich. Kanclerz odwołał się do miłości ojczyzny, która ma rozstrzygnąć za traktatami. Rosya bowiem zakazała wywozu, Ameryka Północna też nieprzyjazna dla niemieckiego handlu, na Francją samą nie może się rząd spuszczać, dla tego dla zachowania godności Niemiec i równowagi w Europie, potrzeba było traktaty zawrzeć z wymienionymi krajami, które się rządzą polityką pokoju. Piszą gazety, że i Hiszpania się chce przyłączyć do przymierza handlowego. — We Francji zapanowało przygnębienie, bo Francuzi spozostregli, że zostali odosobnieni, a na samą Rosyą nie wiele mogą się spuszczać. — W parlamencie niemieckim przejdą zapewne traktaty handlowe bez obrad w komisji, bo wszyscy są za tem, a kilka głosów przeciwnych nie nie znaczy. „Hamburger Nachrichten“ piszą, że dr. Schweninger odradza Bismarckowi ze względu na zdrowie nie iść do Berlina. Wiedzieliśmy i bez Schweningera, że Bismarck do Berlina nie pójdzie, bo by go wyśmiano. — Przy pogrzebie Dom Pedra wziął rząd francuski udział i oddano mu honory monarsze. Z ambasady brazylijskiej nikt się nie stawił. Rada gminna w Rio de Janeiro uchwaliła postawić zmarłemu cesarzowi pomnik. — Hiszpania zaciąga w Paryżu pożyczkę wynoszącą 250 milionów franków, a „Bundesrath“ w Szwajcaryi chce pożyczyc 7 i pół miliona franków na obronę kraju. — W Włoszech i w Austrii znajdują traktaty handlowe przychylną większość. — Rosya urządza loteryę na dotkniętych głodem. — Flota niemiecka opuszcza wody południowej Ameryki i udaje się po części do wschodniej Afryki, a części na wody chińskie ku obronie chrześcian. — Rządowi chińskiemu udało się nareszcie zgnieść powstanie. Pięć mil od Charvany pobiło wojsko rządowe liczące 4,500 żołnierza 3000 powstańców. Nie dawano żadnego pardonu i ranni zostali zabici. Z powstańców zginęło 1,155. Pomimo to nienawiść Chińczyków do Europejczyków jest wielka i przy okazji znów wybuchnąć może. — Bankructwa bez końca się powtarzają. W Gorzelicach na Śląsku uciekł bankier Adolf Albert, którego już zresztą pochwycono i wpakowano z bratem do kozy. Wszystkie depozyta zginęły, a jeden z nich wynosił 785,900 marek. — W Rumunii utworzyło się ministerstwo konserwatywne.

Z kraju ojczystego.

* Z Poznańskiego.

— Wagrówiec. Mówię tu, że p. Antoni Moszczeński sprzedał wieś Czekanów, około 1500 obszar, niejakiemuś Hamacherowi z Wiesbadenu za cenę 210 tys. marek.

— Kamieniec w powiecie mogińskim. Staraniem czcigodnych księży proboszczy: dr.

Wartenberga tu ztąd i Siega z Orchowa zawiązało się tu 1 bm. kółko włściańskie.

— Koźmin. W lesie Kromolickim przy spuszczeniu drzewa ugodził w czwartek spadający dąb robotnika tak nieszczęśliwie, że śmierć nastąpiła bezzwłocznie.

— Umarli. † Walery Hulewicz z Młodziejewic umarł 8 bm.

— Gryfia. Rodak nasz, pan Kaźmirz Wrzyszczyński zdał w dniu 30 listopada r. b. egzamin państwowy na lekarza.

— W zeszyłym tygodniu w nocy ze środy na czwartek złodzieje zamierzali okraść kościoł we Witaszycach. Musiał ich od niecnój roboty ktoś adstraszyć, bo zostawili zamek już prawie zupełnie wyrzynięty. Jest to prawdopodobnie ta sama szajka złodziei, którzy okradli kościoły przed niedawnym czasem w Sławoszewie, Siedleminie i Maguszewicach, bo tego samego sposobu do otwarcia drzwi użyli. Nadto często we wsi słyhać o kradzieży perek z kopców, a w nocy z dnia 2go na 3 grudnia wybito okna pewnemu gospodarzowi.

* Z Górnej Ślązka.

— Cieszyn. Na mogile śp. Pawła Stallmacha, zacnego ożywiciela i wskrzesiciela austriackiego Ślązka, który całe życie poświęcił, aby obudzić lud śląski i powołać go do nowego życia, zamierzają wdzięczni Ślązacy wystawić nagrobek i w tym celu ks. Ignacy Świeży, poseł do rady państwa w Wiedniu i do sejmu śląskiego wydał odezwę do narodu polskiego, prosząc o datki na wystawienie nagrobka.

— Katowice. 6 grud. Na cesze „Kleofasa“ spadły węgle na trzech górników i ich na miejscu zabiły.

— Bytom. Dwóch górników, Golcina i Rudski, pokłóciło się i pierwszy zabił kilofem drugiego. Mordercę uwięziono. Krew bliźniego woła do Boga o pomstę.

— Mysłowice. 8 grudnia. Na cesze „Jerzego“ pod ruską Nifką spadł kosz i zabił 3 górników, a 2 zranił. Nieszczęścia najczęściej zdarzają się we święta i niedziele — jest to oczywista przestroga. I we Francji w St. Etienne onych 73 czy 80 górników zginęło w niedziele.

* Z Prus Zachodnich.

— Pelplin. Ks. wikary Łosiński z Lipusza został jako wikary przy kościele w Przodkowie ustanowiony. — Ks. prob. Schwantz z Rajków otrzymał 9 bm. kanoniczną instytucyą na probostwo w Sępólnie. Prawo prezentowania na Rajkowy ma teraz naczelny prezes Prus Zachodnich, p. Gossler.

— Lubiewo. † „Pielgrzym“ donosi: W samą uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, 8 bm. rano, zmarł sędziwy kapłan jubilat ks. Jan Reymann, proboszcz w Lubiewie, w 92 roku życia, w 69 roku kapłaństwa a w 54 roku urzędowania proboszczowskiego w Lubiewie. Niebożczyk urodził się na Górnym Ślązku 27 czerwca r. 1800. Wyświęcony został na kapłana 23 września 1823. Przez kilka lat był proboszczem w Buczku, zktąd 1838 r. przeniósł się do Lubiewa. Przed 18 laty obchodził 50 letni (złoty) jubileusz kapłaństwa a przed ósmiu laty dyamentowy. Był to powszechnie poważany i kochany stuga Boży i gorliwy pracownik w winnicy Pańskiej. Młodzieńczą prawie czerstwość i ruchliwość zachował aż do ostatnich

dni życia. Dopiero w przeszłą sobotę, w wigilię odpustu św. Mikołaja, tytularnego patrona kościoła Lubiewskiego, zachorował. Dla tego kościoła sprawił przed kilku bardzo piękny obraz św. Mikołaja, który malował malarz artysta p. Szczeban Lewicki. Ponieważ śmierć proboszcza nastąpiła w parzystym miesiącu, prawo prezentowania na opróżnione teraz probostwo w Lubiewie służy najprzew. Biskupowi chełmińskiemu (dawniej Arcybiskupowi gnieźnieńskiemu).

— **Pr. Frydłąd.** Z powodu choroby 60 seminarzystów nauczycielskich na influencję, zamknięto zakład do 4 stycznia p. r.

— **Gniew.** Posiadłość zapisana na imię Reinholda Boettchera w Szprudowie, obejmująca około 680 mórg ma 3-go lutego 1892 być subhastowaną.

* **Z Warmii.**

— **Lesiny.** W tym roku dobudowano w W. Lesinach do kościoła wystawionego w r. 1859 jeszcze wieżę, w której już zawieszono dzwony, choć jeszcze nie jest zupełnie wykończoną. Koszta budowy pokryte zostały z kasy kościelnej, przez dobrowolne składki parafian, szczególnie zaś przez hojną zapomóżkę najprzew. ks. Biskupa i Stowarzyszenia św. Wojciecha.

Z obczyzny.

— **Bochum.** Choremu na influencję p. Baaremu radzi lekarz wyjechać nad jezioro Garda we Włoszech.

— **Bottrop.** 9 grudnia. Chorobka tu ludzi zmieniają. Dziennie grzebią tu 6—9 zmarłych, a dziś nawet mówią o czterestu.

— **Gelsenkirchen.** 5 grudnia. Zdziczenie młodzieży rośnie. 15 letni syn gonit tu po ulicy Fryderyka z ostrym narzędziem matkę. Niedoś tego, groził, że ją zastrzeli. Zapewnie jaka mać, taka nać...

— **Herne.** 8 grud. Jakiś złośliwiec zapalił wczoraj wieczorem przed oknem majstra szychotowego B. w Baukau patronę dynamitową, od której popękały szyby. Z osób nikt nie został zraniony.

— **Stup (Stolp)** w Pomeranii. Bankier Heymann został za oszukaństwo skazany na 7 lat cuchthauzu i 5 lat pozbawienia praw obywatelskich.

— **Petersburg.** 8 grud. Złodzieje okradli kasę rządową w Władywostoku i unieśli ze sobą 350,000 rubli.

— **Harten,** 5 grudnia 1891. Wczoraj obchodziliśmy uroczystość św. Barbary, Patronki naszego Towarzystwa. Wszyscy członkowie Towarzystwa zaświecili i wspólnie przystąpiliśmy do św. Spowiedzi i Komunii św. po mszy św., którą sam O. Albert odprawił o 7 godzinie. Chorągiew nasza powiewała nad naszymi głowami. Na koniec zaśpiewawszy pieśń do św. Barbary, rozeszliśmy się każdy z wesołą twarzą i lekkim sercem do domu, bo posileni Chlebem Anielskim. — Po obiedzie o 5 godz. miał O. Albert kazanie polskie i zachęcał nas do pokornej modlitwy o szczęśliwą śmierć za przyczyną św. Patronki. Po kazaniu było sakramentalne błogosławieństwo. Odśpiewaliśmy kilka pieśni adventowych, Witaj Królowa i Anioł Pański. I tak pięknie zakończył się ten dzień dla nas, prawdziwie dzień Pański. Mamy też w

Bogu silną nadzieję, że nas ta nasza św. Patronka od wszelkich nieszcześć obroni raczy. Dzięki O. Albertowi za jego fatygę: dzięki też wielbnemu ks. Proboszczowi, który się o nasze dusze stara, jak może. Jaktó pięknie, gdzie Polacy trzymają się kupy i gromady w Towarzystwach i wspólnie pod chorągwią przystępują do Stołu Pańskiego. Kiedyż to inni niedbali bracia nasi przejrzą, że żyć razem w Towarzystwie na obczyźnie, jest cziłowikowi różniej i weselej, jak błakać się samemu po świecie. S. W.

Nabożeństwo polskie.

12, 13 i 14 spowiedź i nabożeństwo w Essen. Od 15 do 22 grudnia spowiedź i nabożeństwo w Styrum i Oberhausen, jak księży miejscowi zapowiedzą. — Od 20 do 26 spowiedź w Laar pod Ruhrort.

12 i 13 spowiedź w Kirchlandzie (misya). — 15 po obiedzie do 18 spowiedź w Eicklu, jeżeli będzie zapowiedziane w kościele. — 19 po obiedzie do 22 w Katernbergu. — Od 23 do 26 w Herne.

Od 12 grudnia po obiedzie spowiedź (dla Towarzystwa z Gelsenkirchen) w Neustadt pod Gelsenkirchen; 13 w niedzielę nabożeństwo i spowiedź tamże (w Bochum nie ma). Ksiądz miejscowy zapowie sposób nabożeństwa; 14 spowiedź tamże.

20 grudnia nabożeństwo w Braubauerschaft. 25 grud. nabożeństwo w Baropie. 26 grudnia nabożeństwo w Witten. 27 grudnia nabożeństwo w Bochum.

Proszę z okazji korzystać.

Ks. L.

Alfermann & Schweigmann

Największy i jedynie chrześcijański

INTERES SPECYALNY

garderoby dla panów i obuwia dla robotników

w

przy małej
poczcie.

w Witten nad Rurą

przy małej
poczcie.

61 Bahnhofstrasse 61

polecają

wielką pozycją ubrań dla panów

z bukskinu, Velours i kamgaru po 15, 18, 20 do 40 marek.

Wielką pozycją paletotów po 12, 15, 18 do 36 m.

Pojedyncze zakłady, spodnie i ubrania dla chłopców po wszelkich cenach.

Wszelkie garderoby są zrobione z najlepszej i trwałej materyi i po najtańszych, lecz ściśle stałych cenach wyraźnie oznaczone.

Alfermann & Schweigmann.

Dla Polaków w Essen.

Aby jak najprędzej skład mój wyprzątnąć, wyprzedaję wszelkie moje towary jak: fajki, kije, cygarniczki, szelki i t. d. po bajecznie tanich cenach.

Zarazem polecam mój bogato zaopatrzonej skład cygar, papierosów i tabaki do palenia po umiarkowanych cenach. O łaskawe uwzględnienie proszę

H. Homey, Essen,

Frohnmauserstr. 11, Limbeckeer-Chaussee 31.

Eleganckie ubrania, płaszcze na deszcz, płaszcze zimowe, materye na ubrania, umeblowanie łóżek, garderoba lniana, garderoba dla robotników itd. itd. poleca w największym wyborze po bardzo tanich cenach [367]

L. L. Cohn, Castrop.

Odrobienie ubiorów na miarę pod gwarancją dobrego leżenia.

Na nadchodzącą

GWIAZDKE

polecam Szanownej Publiczności książki do nabożeństwa, piękne książki deklamacyjne, Kalendarze Maryańskie i Orędownika, Prawdziwe Kantyczki, Listy chrzestne (wiązarki) z polskimi wierszykami i powinszowania, lalki dla dzieci i wszelkiego gatunku zabawki.

Tak samo polecam świeczki, papier złoty, srebrny jedwabny i świecający rozmaitego koloru do ustrojenia drzewka.

Księgarnia Polska, Gelsenkirchen, Neustr. Nr. 1, naprzeciw żydowskiej bóżnicy. **J. Karas.**

W. Brüning, Bottrop,

Przeniosłem mój interes do domu pana B. Seller w środkowym punkcie obu kościołów w Bottropie.

F. Büscher, zegarmistrz,

Altenbochum, Wasserstr. 99.

Skład zegarków,

oraz złotych i srebrnych towarów. **Reparacye** wykonuję dobrze i tanio pod gwarancją.

Cygara,

Papierosy,

Tytuł do palenia i do żucia,

Tabakę do zażywania

poleca

Skład Jennessen,

Bochum, Victoriastr. Nr. 1.

Harmoniki

jako też wszelkie inne instrumenta muzyczne kupuje się jak najtaniej wprost ze składu fabryki u

Hermana Hässler,

Bochum, Kortumstrasse Nr. 19

Zegarki i łańcuszki każdego wyrobu

kupuje się jak najtaniej i to pod gwarancją w składzie fabrycznym zegarmistrza

H. Ewers,

Herne, Friedrichstr. 4.

Godziny do mówienia tylko w niedzielę przed południem.

Najlepszego gatunku

podeszwy

i wierzchy

w całej skórze i wykroju,

jako też wszelkie [249]

cholewiki i wsze-

skie artykuły

poleca po umiarkowanych ce-

nach

G. Süsselbeck,

skład skór i wyrobu cholewik,

Bochum, Wilhelmstr. 19.

Bäumer & Cie.

Stöckmann-Strasse 140^{1/2} **Oberhausen,** Stöckmann-Strasse 140^{1/2}

polecają swój wielki skład dobrych

zegarków i rzetelnych złotych towarów

pod gwarancją taniej, jak każda inna konkurencja,

na co nam zezwala zakupno masami dla naszych

8 składów. [440]

Reparacye prędko i tanio.

Kupujemy stare złoto i srebro.

Th. Stenberg, Herne,

Bahnhofstrasse 34 poleca [279]

wszelkie wyroby i pościel

po nader tanich cenach

Odrobienie na miarę

pod kierownictwem doskonałego przykrawacza.

Henryk Breil,

zegarmistrz,

Styrum, przy kościele katolickim,

poleca swój wielki skład

zegarków, złotych i sre-

brnych towarów i t. d.

po nader tanich cenach.

Stare złoto i srebro przyj-

muje za gotówkę.

S. Kleeberg,

Castrop,

poleca po nader tanich i stałych cenach:

Plaszcze zimowe. Kroju Hawelok, Dollman i Capes.

Zakłady zimowe i paletoty.

Plaszcze deszczowe każdej nowój formy i materyi.

Plaszcze zimowe i na deszcz, dla młodych dziewcząt i dzieci.

Na tegoroczną

Gwiazdkę

posiadam od dnia dzisiejszego

cztery partye materyi na suknie

bez względu na dotychczasowe ceny

odłożone i ofiaruję je po następujących tanich cenach:

Partya I, podwójna szerokość: wielka pozycja materyi na suknie w kwadraciki i brózki, metr po 65 fen.

Partya II, podwójna szerokość: wielka pozycja Foule sukna uni, najnowszego zestawu koloru, metr 90 fen

Partya III, podwójna szerokość: wielka pozycja materyi na suknie w kwiatki, metr po 1,05 mk.

Partya IV, podwójna szerokość: wielka pozycja eleganckich czysto wełnianych materyi w najnowszych kolorach, metr po 1,30 mk.

Wykonanie według miary.

Siegfried Callmann,

HERNE, Bahnhofstr. 45.

poleca

Oddział obuwia na nogi:

Trzewiki filcowe dla małych dzieci	0,40
Trzewiki dla dziewcząt	0,50
Trzewiki damskie	0,80
Trzewiki dla panów	1,00
Wyszywane trzewiki damskie ze skórzaną podeszwą i kork. pięk. kroju	1,80
Damskie trzewiki z pliszu	2,00
Damskie półbóciki ze sznurkiem lub guzikami	4,00
Damskie skórzane bóciki	3,75
Damskie bóciki lakierowane	4,25
Trzewiki dla panów	4,50
Kamasze	5,00
Bóty	5,00
Trzewiki pliszowe	2,60
Bóty na sprzączkę i podbite gwoźdz.	3,75
Wysokie bóty do kopalń	4,00
Wysokie bóty do roboty	7,00

Oddział ubrania męskiego i żeńskiego.

Eleganckie spodnie bukskinowe począwszy od	3,00
Eleganckie spodnie kamgarnowe od	4,50
Eleganckie zakłady bukskinowe od	6,00
Eleg. ubiory bukskin. dla panów od	10,00
Eleg. ubiory z Velour, Chev., kamg. od	15,00
Paletoty na jesień i zimę nadzwyczaj tanio.	
Ubiory dla robotników.	
Krótkie bobrowe koszule od	0,60
Długie bobrowe koszule od	1,20
Spodnie do kopalni od	0,80
Spodnie kałmukowe od	1,50
Spodnie skórzane lub niciane od	2,00
Kaftany skórzane z ciepłą podszewką	3,25
Kaftany niciane	3,35
Kaftany kałmukowe	2,90
Płóciane brózkowate bluzy	1,00

Wszystkie tu nie wymienione artykuły nadzwyczaj tanio.

Co nie stosowne, można każdego czasu zamienić.

Ceny ściśle stałe!

Polska usługa!

Proszę uważać dokładnie na firmę i numer domu.

J. & F. Biergansz

w Bochum, Kortumstr. 20.

polecają jako nadzwyczaj tanie i warte ceny:

Wełniane dziecięce pończochy od 15 fenygów począwszy.	Pluszowe zarzutki na plecy od 50 fen. począwszy.
Wełniane pierścieniowate i jednokolorowe od 30 fen. począwszy.	Kaftaniki dla dzieci od 45 fen. pocz.
Wełniane damskie pończochy od 0,60 do 1,50 mr.	Kaftaniki dla dorosłych od 90 fen. pocz.
Wełniane męskie szkarpetki od 40 fen. do 1 marki.	Modesty dla dzieci od 50 f. począwszy
Okrywki na głowę garniowane dla dzieci od 50 fen. począwszy.	Modesty dla mężczyzn od 75 fenygów począwszy.
Okrywki na głowę dla kobiet od 90 f.	Kaftaniki pot przyjmujące dla mężczyzn od 65 fen. począwszy.
Dziecięce pluszowe czapki od 25 fen.	Kaftaniki pot przyjmujące dla kobiet od 75 fen. począwszy.
Chustki do upinania we wszystkich kolorach i gatunkach od 1,33 do 10 mr.	Dziecięce koszule kastorowe od 1,75 mr.
Wełniane nici do szycia dobre i trwałe za 10t od 3, 4, 5, 6 fen. począwszy.	

Proszę uważać dokładnie na firmę i numer domu.

Zimowe paletoty, ubrania dla panów i chłopców bardzo tanio.

Towarzystwo św. Józefa

w Horst-Emscher

odbędzie główne zgromadzenie w **niedzielę 13 bm.** o godz. 4 po południu na sali posiedzeń u p. **C. Rose** obok kościoła katolickiego.

ZARZĄD.

Polsko-katol. Towarzystwo św. Barbary

w Gelsenkirchen

będzie obchodzić w **niedzielę** uroczystość św. Barbary. O godzinie 10 $\frac{1}{2}$ przed obiadem odbędzie się w kościele w Gelsenkirchen-Neustadt solenne nabożeństwo z kazaniem polskim, po obiedzie polskie nieszpory; po niesporach posiedzenie w lokalu towarzyskim. Członkowie powinni tak do Spowiedzi jak do Komunii przystępować w oznakach towarzyskich, — w niedzielę zaś powinni się stawić o 10 godzinie rano na sali Towarzystwa do odprowadzenia chorągwi do kościoła. Członków i Towarzystwu życzliwych gości zaprasza na powyższą uroczystość

Zarząd.

Piotr Kirsch, Księgarnia,

CASTROP,

Biesenkampstr. 37 i plac po za katolickim kościołem poleca jako odpowiednie [445]

podarki na gwiazdkę:

wielki wybór książek modlitewnych i śpiewników, ozdoby i świeczki na chojenki, piękne figury Świętych w rozmaitych wielkości, krzyże, różańce, krzyże dla umierających, obrazy, towary skórzane, zabawki, grajki, książeczki z obrazkami, karty na powinszowanie, listy patentowe, wszelki rodzaj papieru luksusowego, cygara piękne, odleżałe, wszelkie przybory szkolne i do pisania po nader tanich cenach.

Szczególnie polecam się do **oprawy obrazów, dostawy wianków ślubnych i oprawy książek.**

Piotr Kirsch, Castrop,

Biesenkampstr. 37 i plac po za katol. kościołem.

Oszczędzi ten pieniądzy,

kto kupować będzie u

Józefa Mayer w Bochum

Kaiserstrasse 28.

Wskutek pomyslnego okolicznościowego zakupu mogą sprzedawać, tak nową, jak i używaną garderobę dla panów, dam i dzieci, niemniej trzewiki, bóty wszelkiej formy po zdumiewająco tanich cenach. Równocześnie polecam swój wielki skład mebli, sprzętów domowych, kuchennych, łóżka z materacami, pościel wyborową, maszyny do gotowania, koszule, zakrywane piece i t. d. Wielki wybór nowych i używanych zegarów ściennych i kieszonkowych.

Józef Mayer, Bochum, Kaiserstr. 28.

Gerhard Becker

w Witten nad Rurą, Hauptstrasse 14

poleca swój skład

złotych i srebrnych zegarków

i niklowych łańcuszków po najtańszych cenach.

Złote zausznice, brosze, krzyżyki i t. d. zawsze w jak największym wyborze.

Stare złoto i srebro przyjmuje za gotówkę.

Reparatury prędko i tanio.

Baczność! Polacy! Baczność!

L. Jakubowski, Bruch.

Rodacy wszystko jest do nabycia u mnie!

NA GWIAZDKĘ

zbliżającą się i nadal polecam

mój wielki skład i wybór następujących artykułów:

wełniane chustki, szaliki, szkarpetki, pończochy, jaki, gacie, koszule dla mężczyzn, niewiast i dzieci w rozmaitym kolorze. Płótna, znajdujące się u mnie na składzie kupuję z najlepszych Bielefeldzkich fabryk. Na składzie mam wszelką bieliznę, towary krótkie, szelki, guziki itd. itd., jako też prześcierała, kołdry, poszwy, derki wełniane i wszelkie inne towary i przyrządy do łóżek. — W końcu zwracam uwagę, iż u mnie jest na składzie **garderoba dla górników**, jako to: kompletna ubiory, jaki, koszule i spodnie do kopalń. Wszystkie wymienione ubiory są mocne i dobre po bajecznie niskich cenach.

L. Jakubowski, Bruch.

W wielkim wyborze!

Nigdzie tak tanio!

Paletoty dla panów we wszelkich kolorach	8—15	mr.
Eleganckie paletoty, z niemieckiego, angielskiego i francuskiego sukna po	18—39	"
Ubrania dla panów tylko z wełnianej materyi	9—115	"
Eleganckie ubrania dla panów z kamgarnu, szewiotu itd. jakoby według miary zrobione	24—45	"

Spodnie! Spodnie! Spodnie!

Spodnie z bukskinu	od 3	marek.
Spodnie z kamgarnu	4	"
Eleganckie spodnie z kamgarnu	7	"

ubrań bukskinowych dla chłopców

z kilka set sztuk, w wieku do 10 lat, na co dla taniości zwracam szczególną uwagę

po 3 marki 50 fen.

Ubrania dla robotników

w wielkim wyborze i po tanich cenach.

Krefeldzka Fabryka Ubrań

M. Haas,

Bochum, Obere Marktstrasse 23,
w domu pana Jana Richarda.

3 lata gwarancyi.

Skład zegarków i złotych towarów.

B. Rolofs, Gelsenkirchen,

Alter Markt. Kreuzstr. 7.

poleca jako podarki na gwiazdkę:

zegarki kieszonkowe pod 3-letnią gwarancyą

począwszy od 9,50 mr.

srebrne zegarki cylindrowe ze złotym brzegiem

począwszy od 18 marek,

srebrne zegarki remontoir do podciągania bez kluczyka 20 m.

Regulatory od 15 marek.

Wielki wybór zegarów ściennych, budzików niklowych, łańcuszków srebrnych, talmowych i niklowych, zafusnie, brosz, pierścionków po bardzo tanich cenach.

Reparacye zegarków prędko i tanio.

3 lata gwarancyi.

GELSENKIRCHEN.

GELSENKIRCHEN.

C. Köpp, Herne.

Najlepsze i najtańsze źródło do zakupu
wełnianych, białych i krótkich towarów
wszelkiego rodzaju,

jako to: chustek, szalów na głowę, pończoch, gatek, kaptanów, rękawiczek, ogrzewaczy pulsowych, sukien, kołnierzy, półkoszulków, mankiet, chustek do nosa, ręczników, sukienek i czapek do chrztu, wyszywanych pantofli, szelek, jedwabnych chustek, koronek i festonów, wszelkich artykułów dla robotników, portmonetek, cygarniczek i kapsulek, nożów i nożycek itd.

Wielki wybór krawatek.

Zawsze najnowsze i najpiękniejsze.

Julius Offszanka, kuśnierz w Bochum,
10 Buddenbergstrasse 10.

Polecam szanownym Towarzystwom swój wielki skład wyrobów futrzanych, kapeluszy, czapek, rękawiczek, parasoli, przyjmuję także zamówienia na czapki towarzyskie w każdej żądanej formie i kolorze po jak najtańszych cenach.

Otwarcie składu.

Owieram w Herne przy Heydtstr. Nr. 62

skład zegarków i złotych przedmiotów

i polecam się łaskawym względem szanownej publiczności.

Polecam mój skład złotych i srebrnych zegarków dla panów i damskich, regulatorów, zegarów ściennych i budzików najnowszej konstrukcyi.

Również polecam wszelkie ozdoby złote, srebrne, double, granatowe i koralowe, jako też łańcuszki, pierścionki, zausznice, brosz, krzyżyki i medaliki i t. d.

Wszelkie reparaцыe wykonuję starannie, prędko, tanio i pod gwarancyą. [428]

Z uszanowaniem

Karol Rolofs, zegarmistrz,

HERNE, przy Heydtstrasse Nr. 62.

B. Block, Bochum.

Wielki wybór

w najpiękniejszych i najlepszych ubraniach, surdutach i jopach po najtańszych cenach, paletoty w najnowszym kolorze. Ubrania dziecięce, jako też wszelka garderoba robotnicza zdumiewająco tanio.

Podług miary dostarczam ubrań i paletotów po najtańszych cenach. [366]

B. Block, Bochum.

JÓZEF LERCH, HERNE,

Bahnhofstrasse 90.

Polecam we wielkim wyborze:

Płaszcz na deszcz i płaszcze dziecięce, zakłady, ubiory na wizytę, płaszcze zimowe i wieczorne, sznurówki trykotowe, spodnie, chustki.

Materye do ubrań w bardzo wielkim wyborze, barchany na pościel, drelichy na pościel, pierze i puch tylko w najlepszych gatunkach.

Garderoby dla panów i dzieci. Wszelkie ubiory robotnicze, modesty i spodnie.

Wielki skład sukna i bukskinu angielskiego i niemieckiego wyrobu.

Wykonanie na miarę.

Gwarancya dobrego leżenia.